

Handläggare
Tomaj Keivany
Telefon: 08-530 180 85**Till**
Farsta stadsdelsnämnd
2021-02-04

Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Stockholm stads trygghetsprogram 2020-2023.

Sammanfattning

Utifrån ett uppdrag från kommunfullmäktige i budget 2019 har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till revidering av stadens trygghetsprogram, som ska gälla för åren 2020-2023.

Det är ett övergripande dokument som framför allt beskriver vad som ska göras, snarare än hur.

Förvaltningen arbetar i hög utsträckning i linje med hur förslaget till reviderat program beskriver trygghetsarbetet. Förvaltningen saknar dock en utsedd samordnare för trygghetsarbetet. Vi har hittills istället valt att fördela ansvaret kring trygghetsfrågorna på flera funktioner, ungefär som indelningen i programmets andra kapitel.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog år 2018 trygghets- och säkerhetsprogrammet För ett tryggare och säkrare Stockholm för åren 2018-2021. I fullmäktiges beslut om budget 2019 angavs att programmet ska revideras. Ett förslag har nu utarbetats av stadsledningskontoret. Utgångspunkten har bland annat varit att sära på trygghets- och säkerhetsfrågorna.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat alla stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 21 februari 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Remissen i sammanfattning

Trygghetsprogrammet beskriver stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Programmet har nära kopplingar till samverkansöverenskommelsen med Polisen och även till kommunfullmäktiges säkerhetsprogram samt strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Det är ett övergripande dokument som framför allt beskriver vad som ska göras, snarare än hur. Programmet är indelat i tre kapitel som beskrivs nedan.

➤ ***Hur staden arbetar brottsförebyggande och trygghetsskapande***
Kapitlet beskriver hur staden rent organisatoriskt ska arbeta trygghetsskapande både internt och med externa parter.

Här framkommer att stadsdelsnämnderna har ansvar för samordningen av och ska leda det lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Facknämnderna bistår med resurser och kunskap inom sina respektive verksamhetsområden och kommunstyrelsen ansvarar för strategisk inriktning och styrning.

Varje nämnd ska även ha en utsedd samordnare med ett tydligt mandat som samordnar och förankrar det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet internt med facknämnder och kommunala bolagsstyrelser samt externt med civilsamhälle, polis och näringsliv. Samordnare ansvarar också för att lyfta eventuella problem som uppstår i det lokala arbetet med kommunstyrelsen.

Chefer och medarbetare förväntas ha en god kännedom om stadens trygghetsskapande arbete. Inom chefernas ansvar ligger att införliva samt följa upp trygghetsarbetet inom verksamheternas ordinarie processer samt säkerställa spridning av information till medarbetare.

Sedan följer en beskrivning av en samverkansprocess i fem steg: arbete initieras, egna kartläggningar och orsaksanalyser, gemensam kartläggning, prioritering och målsättning. Syftet med samverkansprocessen är att parterna tillsammans ska kunna skapa ett resultat som är mer än vad vardera parten på egen hand kan åstadkomma.

➤ ***Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete***
I kapitlet redogörs för de övergripande sätt som staden arbetar med trygghetsskapande och är indelat i fyra avsnitt.

Arbete i stadens offentliga miljö

Avsnittet berör den fysiska utformningen och skötseln av stadens offentliga miljöer, även kallat situationell prevention. Stadsdelsnämnderna nämns återigen som ansvariga för samordningen inom sina respektive områden och facknämnderna som stödjande genom att aktivt delta i och resurssätta aktiviteter och åtgärder. Platssamverkan och platsaktivering lyfts särskilt som en metod staden, med stadsdelsnämnden som drivande part, ska tillämpa kring samlingsplatser och torg där otryggheten är hög.

Utöver att bygga rätt och/eller bygga om för att förhindra brott så ska drift och underhåll av offentliga miljöer skötas på ett sätt som skapar en ren och attraktiv stad, vilket i sin tur bidrar till trygghet.

Ett antal olika metoder för att arbeta med situationell prevention nämns som till exempel trygghetsvandringar, aktiviteter för olika målgrupper, grannsamverkan, nattvandring, trygghetsbesiktningar av bostäder, nedklippning av buskage, trygghetskameror med mera.

Förebyggande arbete

Avsnittet beskriver vikten av tidiga sociala interventioner för att förebygga och bryta en negativ utveckling hos barn och unga. Socialtjänstens förebyggande arbete ska kompletteras med uppsökande insatser gentemot grupper och enskilda. Utöver detta ska socialtjänsten stötta brottsutsatta och deras anhöriga.

Öppna förskolan, förskolan och grundskolan nämns som betydelsefulla i det brottsförebyggande arbetet då de ger barn möjligheter att gå vidare till högre studier vilket minskar risken för kriminalitet och utanförskap.

Föräldrar och andra vuxna som är i ett barns direkta närhet ska stärkas genom olika former av föräldrastöd, till exempel Alla barn i centrum (ABC), Komet föräldragrupper och särskilda insatser riktade till nyanlända familjer.

Riktade sociala insatser

Stadsdelsnämnderna har tillsammans med socialnämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden ett särskilt ansvar för att med riktade sociala insatser förhindra och bryta riskbeteenden. Trygghetsprogrammet nämner speciellt strategiska brott (rån, tillgrepp av motorfordon, våld och hot mot tjänsteman samt övergrepp i rättssak för pojkar och narkotikabrott för flickor) som särskilt viktiga att arbeta mot.

Även när det gäller sociala insatser betonar trygghetsprogrammet vikten av att ovan nämnda nämnder samt polis har en väl fungerande samverkan, till exempel genom skolsociala team. Stadsdelsnämndens arbete kompletteras också med stadsövergripande verksamheter. Några som nämns är Framtid Stockholm, Mini-Maria, MUMIN och Relationsvåldscentrum. Inom de riktade sociala insatserna nämns även arbetet mot våldsbejakande extremism som bedrivs både lokalt och centralt.

Stadsutveckling

Trygghetsprogrammet lägger det huvudsakliga ansvaret för stadens fysiska planering och utveckling på stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Dessa ska i sin tur säkra att de i ett tidigt skede involverar bland annat stadsdelsnämnderna i planeringen av stadsutvecklingsprojekt för att säkerställa brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv. Segregation anges som en av bakgrundsorsakerna till brott och otrygghet.

En viktig del i stadens stadsutvecklingsarbete beskrivs genom arbetet med översiktsplanens fyra fokusområden (Farsta, Kista-Järva, Skärholmen och Hagsätra-Rågsved) samt det tiotal platser som benämns som *strategiska samband*, vilket innebär att investerings- och planeringsresurser riktas till dessa platser. Detta förväntas bidra till att utjämna de socioekonomiska skillnaderna och därmed också skillnaden i trygghetskänsla.

Slutligen beskrivs kort stadens modell för socialt värdeskapande analys, som ska ligga till grund för stadsutvecklingen. I denna ingår en arbetsmetod där man tar hänsyn till trygghetsfrågorna i planeringen.

➤ **Verktyg och stöd**

I det tredje kapitlet beskrivs vilka verktyg som finns i det trygghetsskapande arbetet samt på vilket sätt kommunikationen kring trygghetsåtgärder ska ske.

Precis som tidigare trygghetsprogram föreslås kommunstyrelsen ha ansvaret för den övergripande kommunikationen och nämnderna för de delar som berör deras respektive verksamheter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till en uttalande, stadsövergripande strategi som säkrar likställigheten mellan stadsdelsområdena. Vi är positiva till att stadsdelsnämndernas samordningsansvar tydliggörs. Vi bedömer dock att kommunstyrelsen och stadsledningskontoret

behöver stödja och hålla ihop de olika stadsdelsförvaltningarnas arbete.

Som en rest från föregående styrdokument finns fortfarande en viss sammanblandning i uppdrag, organisation och ansvar mellan trygghets- respektive säkerhetsfrågor. Förvaltningen bedömer att detta behöver klargöras.

Förvaltningen vill också peka på vikten av arbetet med att minska segregationen i stadens samtliga stadsdelar som en avgörande förebyggande faktor mot otrygghet – det vill säga inte bara i utpekade fokusområden. I detta sammanhang är blandade upplåtelseformer långsiktigt mest avgörande.

Förvaltningen arbetar i hög utsträckning i linje med hur förslaget till reviderat program beskriver trygghetsarbetet. Förvaltningen saknar dock en utsedd trygghetssamordnare. Vi har hittills istället valt att fördela ansvaret kring trygghetsfrågorna på flera funktioner, ungefär som indelningen i programmets andra kapitel.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till trygghetsprogram 2020-2023

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2021-01-13
Sara Wrethed, Ansvarig	2021-01-12